

Asia: VN/32564/2021

Jatkuvan oppimisen sanasto

1 koulutustoiminta

Kommentit

-

2 koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

-

3 koulutuslainsäädäntö

Kommentit

-

4 opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

-

5 muun hallinnon alan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

-

6 markkinaehtoinen koulutustoiminta

Kommentit

Ehdotus vaihtoehtoiseksi termiksi ”koulutusliiketoiminta”.

Käsitekaavio 1. Koulutustoiminta

Kommentit

-

7 koulutus (1)

Kommentit

-

8 koulutus (2)

Kommentit

-

9 aikuiskoulutus

Kommentit

-

Käsitekaavio 2. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2)

Kommentit

-

10 omaehtoinen koulutus

Kommentit

-

11 henkilöstökoulutus

Kommentit

-

12 täydennyskoulutus

Kommentit

-

Käsitekaavio 3. Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.

Kommentit

-

13 muuntokoulutus

Kommentit

-

14 kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

Kommentit

-

Käsitekaavio 4. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

Kommentit

-

15 työvoimakoulutus

Kommentit

-

16 kartoitusjakso; orientaatiojakso

Kommentit

-

17 ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

Kommentit

-

18 rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

Kommentit

-

19 ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

Kommentit

-

20 yhteishankintakoulutus

Kommentit

-

21 kehittämiskoulutus; KEKO-koulutus

Kommentit

-

22 valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

Kommentit

-

23 valtionosuus

Kommentit

-

Käsitekaavio 5. Työvoimakoulutus

Kommentit

-

24 erikoistumiskoulutus; korkeakoulujen erikoistumiskoulutus

Kommentit

-

25 työelämässä oppiminen; > työpaikalla oppiminen

Kommentit

Termiä ”työssä oppiminen” käytetään monessa yhteydessä jatkuvan oppimisen yhtenä muotona kuvattaessa arkipäivän työnteossa tapahtuvaa oppimista esim. työtehtävissä tai palavereissa (viittaukset esim. Kupias & Peltola 2019 Oppiminen työssä; Koskinen 2021 Oppimisen johtaja (CLO); Ojala & Meklin 2021: Ketterä oppiminen 2). Tässä käsitekaavi-ossa 6 ilmeisesti termi ”työelämässä oppiminen” tarkoittaa samaa. Luonnoksessa tode-taan: ”Työssäoppiminen ja työssä oppiminen ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-alalla käytettyjä nimityksiä käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus”. Tässä termistö-luonnoksessa on siis eri lähestymistapa kuin yleisesti jatkuvan oppimisen asiantuntijoilla, eikä alan kirjallisuudessa ainakaan yleisesti ole käytössä termit ”työelämässä oppiminen” tai ”työpaikalla oppiminen”.

26 työpaikalla järjestettävä koulutus

Kommentit

-

27 oppisopimuskoulutus**Kommentit**

-

28 koulutussopimukseen perustuva koulutus**Kommentit**

-

29 työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus**Kommentit**

-

30 työharjoittelu (1); korkeakouluharjoittelu; > ammattikorkeakouluharjoittelu**Kommentit**

Toisin kuin huomautuksessa todetaan, korkeakoulutukseen liittyvä harjoittelu ei monella-kaan osin (esim. sairaanhoitajakoulutus) ole palkallista eikä aina yliopistosektorillakaan. Onko palkkauksen mainitseminen tässä yhteydessä merkityksellistä termin määrittelyn kannalta?

31 koulutuskokeilu**Kommentit**

-

Käsitekaavio 6. Työelämässä oppimisen muotoja.**Kommentit**

-

32 osaamiskokonaisuus (1)**Kommentit**

-

33 osaamiskokonaisuus (2)**Kommentit**

-

34 tutkinnon osa

Kommentit

-

35 opintokokonaisuus

Kommentit

-

Käsitekaavio 7. Osaamiskokonaisuuksia.

Kommentit

-

36 opetus

Kommentit

-

37 ohjaus

Kommentit

-

38 vertaisohjaus

Kommentit

-

39 valmennus

Kommentit

-

40 elinikäinen ohjaus

Kommentit

Terminä vaikeasti avautuva, mutta määritelmän kanssa ymmärrettävä.

41 ammatinvalinta- ja uraohjaus

Kommentit

-

Käsitekaavio 8. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Kommentit

-

42 oppiminen

Kommentit

Termin "oppiminen" ja sen alakäsitteiden määrittely on tehty nyt jaottelulla, jossa ei ole viittausta varsin vakiintuneeseen jakoon informaaliin, non-formaaliin ja formaaliin oppimiseen, joka on opetusalan toimijoille tuttu. Määrittelyn suhde tähän olisi hyvä täsmentää.

43 elinikäinen oppiminen

Kommentit

-

44 jatkuva oppiminen

Kommentit

Jatkuva oppiminen -termi on nyt määritelty suhteessa oppimiseen siitä näkökulmasta, tapah-tuuko se "tiettyinä ajanjaksona elämänkaareissa vai iästä riippumatta", jolloin termi esitetään elinikäisen oppimisen alakäsitteenä. Määritelmässä viitataan, että jatkuvaa oppimista voi tapah-tua muodollisessa koulutuksessa (1), johon sanastossa kuuluvat sekä tutkintoon johtavat koulu-tukset, että koulutukset, jotka eivät johda tutkintoon. Jatkuvan oppimisen termin merkitys pai-nottuu "erityisesti yksilön työllistettävyyden ja työmarkkinakelpoisuuden parantamiseen."

Nykyisessä OKM:n rahoitusmallissa jatkuva oppiminen sisältää yliopistoilla avoimen korkea-koulutuksen, erikoistumiskoulutusten sekä erillisten opintojen opintopisteet, jossa merkitykses-sä asiasta on jo totuttu keskustelemaan. Jatkossa keskeisissä asiayhteyksissä termin merki-tyksen tulisi olla sama, koska tämä vaikuttaa monella tasolla säädöstasolta tarkempiin käytän-nön ohjeisiin sekä järjestelmäratkaisuihin ja raportointiin saakka. Esimerkiksi Digivisio-hankkeessa määrittelyvaiheessa olevan jatkuvan oppimisen tarjontapalvelun suhteen kyse on hyvin konkreettisesta rajauksesta, sisältääkö palvelu myös tutkintokoulutuksen tarjonnan vai ei?

45 avoin oppiminen

Kommentit

-

Käsitekaavio 9 . Oppiminen

Kommentit

-

46 kyvykkyys

Kommentit

-

47 osaaminen; ~ kompetenssi

Kommentit

Termi "osaaminen" on määritelty hieman suppeasti. Esimerkiksi yliopistopedagogiikassa usein viitattu määrittely sisältää ulottuvuudet tietäminen (knowing), taitaminen (acting) ja identiteetti (being) (Barnett, R., & Coate, K. (2005). Engaging the Curriculum in Higher Education), joista viimeinen näkökulma jää nyt määrittelystä puuttumaan, vaikka asiantuntijaksi kasvamisessa se on yliopistotasoisessa koulutuksessa hyvin merkityksellinen.

48 todennettu osaaminen; sertifioitu osaaminen

Kommentit

-

49 osaamisen tunnistaminen

Kommentit

-

50 osaamisen tunnustaminen

Kommentit

-

Käsitekaavio 10. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

Kommentit

-

51 pätevyys; ammattipätevyys

Kommentit

-

52 kelpoisuus; > virkakelpoisuus

Kommentit

-

Käsitekaavio 11. Pätevyys ja kelpoisuus

Kommentit

-

53 todistus (1)

Kommentit

-

54 koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen liittyvä todistus; todistus (2)

Kommentit

-

55 muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen liittyvä todistus

Kommentit

-

56 työtodistus

Kommentit

-

57 pätevyystodistus

Kommentit

-

Käsitekaavio 12 . Todistuksia

Kommentti

-

Yleiset kommentit sanastosta

Kommentti

Tampereen yliopisto pitää sanastoluonnosta pääosin hyvänä. On hyvä, että käsitteet määritellään yhteisesti, ja hyödynnetään jo olemassa olevia OKSA-sanaston määrittelyitä.

Toikkanen Kati

Tampereen yliopisto - Koulutuksen ja jatkuvan oppimisen palvelualue